

شماره ۹۸۵۱۲
تاریخ
پیوست ۱
۳۸۶/۱۱۱

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت آموزشی و امور پژوهشی

رئیس محترم دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی
رئیس محترم دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
رئیس محترم دانشگاه علوم پزشکی ارجش
رئیس محترم دانشگاه شاهه
رئیس محترم دانشگاه علوم پزشکی بقیه ا... (عج)
مدیر عامل محترم سازمان انتقال خون ایران
رئیس محترم انستیتو پاستور ایران
رئیس محترم مرکز آموزشی، تحقیقاتی و درمانی قلب و عروق شهید رجایی
رئیس محترم موسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی
معاون محترم علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی

با سلام

به پیوست یک نسخه برنامه آموزشی (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی) دوره کارشناسی ناپیوسته رشته اتاق عمل مصوب سی و پنجمین جلسه مورخ ۱۳۸۶/۸/۲۹ شود. ای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی جهت اجراء ابلاغ می شود.

دکتر بهرام عین اللهی
معاون آموزشی

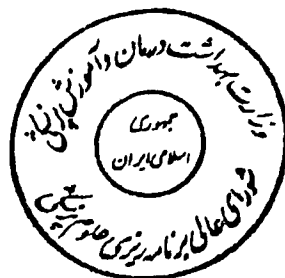
۴۹۹۹۳

۱۳۸۶/۱۱/۱۴

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته
رشته اتاق عمل

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

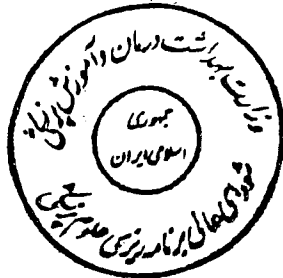

مصوب سی و پنجمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۸۶/۸/۲۹

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته رشته اتاق عمل

رشته: اتاق عمل

دوره: کارشناسی ناپیوسته

دبیرخانه تخصصی:

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در سی و پنجمین جلسه مورخ ۸۶/۸/۲۹ بر اساس طرح دوره کارشناسی ناپیوسته رشته اتاق عمل، برنامه آموزشی این دوره را در چهار فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱- برنامه آموزشی کارشناسی ناپیوسته رشته اتاق عمل از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.
ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ۸۶/۸/۲۹ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه کارشناسی ناپیوسته رشته اتاق عمل در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه دوره کارشناسی ناپیوسته رشته اتاق عمل در

چهار فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

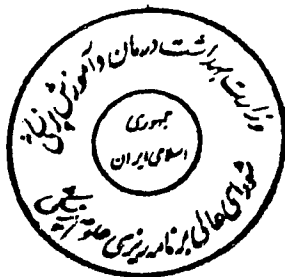
رای صادره در سنی و پنجمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۶/۸/۲۹ در مورد

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته رشته اتاق عمل

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته رشته اتاق عمل با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته رشته اتاق عمل از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر سیدامیرحسین ضیائی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

رای صادره در سنی و پنجمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۶/۸/۲۹ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ناپیوسته رشته اتاق عمل صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر کامران باقری لنکرانی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

و رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

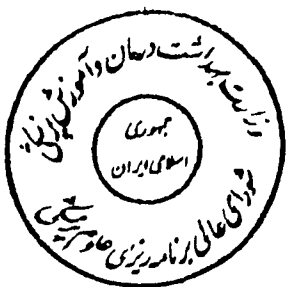
فصل اول

مشخصات کلی برنامه آموزشی

دوره کارشناسی ناپیوسته

رشته اتاق عمل

۱- نام و تعریف رشته

نام رشته: کارشناسی ناپیوسته رشته اتاق عمل

Bachelor of science in surgical Technology

رشته کارشناسی ناپیوسته اتاق عمل شاخه ای از علوم پزشکی است که طی این دوره دانشجویان با اصول جدید اتاق عمل و تکنولوژیهای نوین جراحی در جراحیهای تخصصی و فوق تخصصی آشنا شده و مراقبت و کمک به اداره بیمار را در قبل، حین و بعد عمل می آموزند. دانش آموختگان این رشته عضوی از تیم بهداشتی درمانی خواهند بود که به عنوان بخشی از تیم جراحی برای کمک به اجرای یک عمل جراحی با نتایج مطلوب در بخشهای اتاق عمل بیمارستان، بخشهای مداخله تشخیصی درمانی و مراکز مراقبتی سیار ایفای نقش می نمایند.

۲- تاریخچه رشته

در سراسر دنیا برنامه اتاق عمل به دو صورت ارائه می شود: در حالت اول دانش آموختگان رشته کارشناسی پرستاری (پس از کسب مدرک لیسانس) در یک دوره ۱-۲ ساله برای ورود به اتاق عمل آموزش می بینند. در حالت دوم دانشجویان در مقطع کاردانی آموزشهای عمومی دوره اتاق عمل را می گذرانند و برای ایفای نقش به عنوان فرد سیار و اسکراب (دست شسته) آماده می شوند و سپس در صورت تمایل در یک دوره ۱/۵ - ۲/۵ ساله برای ایفای نقش به عنوان کمک اول جراح آماده می شوند.

به عنوان مثال با نگاهی به انجمن پرستاران دانشگاه کارولینسکا مشخص می شود که پرستاران پس از طی دوره کارشناسی و اخذ پروانه کار بصورت RN، می توانند با گذراندن یک دوره دانشگاهی مصوب به مدت ۴۵ هفته (تقریباً یکسال) مدرک تحصیلی پرستار اتاق عمل دریافت نموده و بعنوان یک فرد با تجربه در اتاق عمل مشغول به کار گردند.

و یا در کالج پرستاران اتاق عمل استرالیا، پرستاران پس از دوره کارشناسی و اخذ پروانه کار بصورت RN می توانند طی یک دوره دانشگاهی مصوب با گذراندن ۲۷ موضوع درسی بصورت پرستار متخصص قبل، حین و بعد از عمل در نقشهای پرستار بیهوشی، پرستار سیرکولیت، پرستار ثابت، پرستار تجهیزات، کمک جراح، پرستار ریکاوری و بعد از عمل و پرستار بررسی و شناخت و آموزش به بیمار قبل از عمل فعالیت کنند.

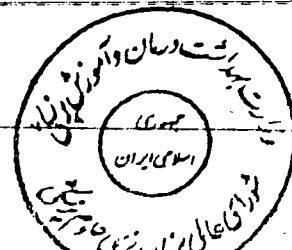
نظری بر استانداردهای مراقبت از بیمار در انجمن پرستاران اتاق عمل آمریکا نیز نشان می‌دهد که دانشجویان دوره‌های تکنسین اتاق عمل می‌توانند تا دوره‌های تخصصی بالاتر ادامه تحصیل دهند، با ذکر این نکته که افراد هر دوره‌ای شرح وظایف خاص خود را دارند و نقش افرادی که دوره تخصصی را طی کرده‌اند با تکنسین اتاق عمل تفاوت دارد.

با نگاهی بر استانداردهای انجمن تکنولوژیست‌های جراحی (AST)¹ نیز مشاهده می‌شود که افراد شاغل در اتاق عمل دارای مدارک متفاوتی می‌باشند. به عنوان مثال تکنولوژیست‌های جراحی برای ایفاء نقش دست شسته (اسکراب) در سه سطح ۱، ۲ و ۳ آموزش می‌بینند. در سطح اول فرد در عملهای عمومی وارد می‌شود. در سطح دوم می‌تواند در عملهای تخصصی‌تر ایفاء نقش نماید و در سطح سوم فرد در حوزه مدیریت نیز وارد می‌گردد.

مطابق استانداردهای این انجمن «کمکهای اول جراحان» نیز در سه سطح پایه، عمومی و تخصصی فعالیت می‌کنند که «کمک اول جراح» می‌تواند یک پزشک، یک پرستار دوره دیده اتاق عمل (پرستار با مدرک RN که دوره اتاق عمل را گذرانده) و یا یک تکنولوژیست جراحی که یک دوره آموزشی اضافه (۱/۵ - ۲/۵ ساله) گذرانده است و دارای مجوز کار و مدرک برای ایفاء نقش کمک اول جراح است، باشد. این انجمن که توسط دانشکده جراحان آمریکا (ACSJ)²، انجمن بیمارستانهای آمریکا (AHA)³، انجمن پرستاران اتاق عمل (AORN)⁴ پایه گذاری شده، نیز در پیشنهادات خود اعلام نموده که برای تکنسینهای جراحی دوره‌های مقدماتی، حداقل مدرک فوق دیپلم و برای دوره‌های پیشرفته و نیز «کمکهای اول جراح» کسب مدرک لیسانس ضرورت دارد.

رشته اتاق عمل در ایران در مقطع کاردانی بین سالهای ۱۳۶۶ تا ۱۳۸۰ در دانشکده‌های مختلف سطح کشور راه اندازی گردید. این رشته در دانشکده‌های پیراپزشکی و یا پرستاری به دانشجویان ارائه می‌گردد. در این دانشکده‌ها گروه اتاق عمل متولی اداره دانشجویان در رشته کاردانی اتاق عمل می‌باشد.

در کشور ایران تا کنون رشته‌ای مشابه رشته کارشناسی اتاق عمل وجود نداشته است. و دانشجویان در دوره‌های کاردانی اتاق عمل شروع به تحصیل نموده، و در صورت تمایل به ارتقاء علمی و عملی خود با شرکت در کنکور کارشناسی ناپیوسته به عنوان پرستار در اتاق

¹ Association of Surgical Technologist (AST)

² American college of surgeon

³ American hospital association

⁴ Association of Operating Room Nurses (AORN)

عمل یا سایر بخشها مشغول بکار می‌شوند.

۳- ارزشهای حاکم بر رشته (Values)

با توجه به این نکته که بیمار به عنوان یک انسان قادر است به طور مستقل روش درمانی مورد نظر خود را انتخاب کند، دانش آموختگان قادر خواهند بود با تاکید بر عدالت اجتماعی و برابری انسانها و با توجه به ارزشهای حاکم بر جامعه اسلامی، اصول اخلاقی و اعتقادی حرمت بیمار را به عنوان یک انسان ویژه که دارای خصوصیات جسمی، روانی و عاطفی خاص خود می باشد در سر تا سر طول عمل جراحی از ابتدای پذیرش تا ترخیص از اتاق عمل حفظ کنند و با جلب اعتماد بیمار به عنوان یک حامی، یک ارتباط شگفت انگیز انسانی حفظ کنند. کاستن از سطح اضطراب بیمار قبل از جراحی و رفع نیازهای همه جانبه او کلید پیشگیری از بسیاری از عوارض ناشی از دریافت بیهوشی می باشد و این امر تنها از دستهای پر توان نیروهای آگاه و متبحر اتاق عمل بر می آید.

۴- رسالت رشته (Mission)

رسالت آموزش رشته اتاق عمل در مقطع کارشناسی ناپیوسته تربیت نیروی انسانی آگاه، متعهد و کارآمد است که با کسب توانائیهای حرفه ای در اتاق عمل و بهره مندی از دانش و تکنولوژی روز خدمات مورد نیاز مراقبتی و آموزشی مقرون به صرفه را در بالاترین سطح استاندارد جهت تعمیم، حفظ و ارتقاء سطح سلامت بیمار و جامعه ارائه دهند. این امر از طریق توسعه دانش، آموزش و پژوهش در رشته کارشناسی اتاق عمل میسر می باشد. با تربیت این نیروها مراقبت مطلوب و اثربخش از بیماران در مراحل قبل، حین و بعد از عمل به خصوص در جراحیهای تخصصی و انواع اسکوپیها، کنترل و پیشگیری از عفونتهای بیمارستانی، ایجاد شرایط مناسب روحی برای بیماران و نگهداری مناسب از دستگاهها و تجهیزات پزشکی مقدور خواهد بود.

** ضرورت وجود حرفه و ارتقاء حرفه‌ای: امروزه بیش از پیش نقش پرسنل جراحی آموزش دیده در سیستم بهداشتی- درمانی مشخص شده است. تکنولوژیستهای اتاق عمل عضو مهمی از تیم بهداشتی بوده که در تماس نزدیک با جراحان، متخصصان بیهوشی و پرستاران در راستای تامین مراقبتی مطلوب برای بیماران فعالیت می‌کنند. عملکرد انسانی و شایسته حرفه‌های مراقبتی، دانش و مهارت وسیعی می‌طلبد و از آنجا که سنگ زیربنایی رشد و توسعه یک حرفه، آموزش آن حرفه می‌باشد، پرسنل اتاق عمل نیز مانند سایر اعضاء سیستم بهداشتی درمانی نیازمند اجرای استانداردهای آموزشی می‌باشند. انتظار می‌رود که

تا سال ۲۰۱۲ میزان نیاز به تکنولوژیستهای اتاق عمل سریعتر از حد متوسط افزایش یابد (یک افزایش ۲۱-۲۵ درصدی). علت این امر افزایش تعداد اعمال جراحی و رشد جمعیت و نیز افزایش میزان سالمندی است (زیرا افراد سالمند نیاز به اعمال جراحی بیشتری دارند). از سویی پیشرفت سریع تکنولوژی پزشکی موجب تغییرات چشمگیری در زمینه تکنولوژی جراحی می‌گردد. پیشرفتهای تکنیکی مانند تکنولوژی فیبرهای نوری و یا لیزر موجب ایجاد اعمال جراحی جدیدی می‌شود و اتاق عملهای آینده برای تطابق با کامپیوترها، لیزرها، فیبرهای نوری، الکترونیک و رباطها به منظور انجام مراقبات روتین بیمار آماده می‌شوند. لذا تغییرات وسیع و چشمگیر موجود در تکنیکهای جراحی نیازمند هم سطح شدن تکنسینهای جراحی با نقشها و وظائف جدید بوده و برنامه آموزشی کنونی برای برآوردن نیازهای پرسنل اتاق عمل در آینده کافی نخواهد بود. بنابراین تکنولوژیستهای اتاق عمل باید برای این چالشهای در حال پیشرفت و تغییر آماده شوند. در حال حاضر دانش آموختگان مقطع کاردانی از فرصت و موقعیت مناسب برای کسب دانش لازم به ویژه در اعمال جراحی تخصصی برخوردار نمی‌باشند و تنها با ادامه دوره کارشناسی امکان دستیابی به بخشی از مهارت و دانش مورد نظر را پیدا خواهند نمود. بسیاری از دانش آموختگان مقطع کاردانی علاقه مند به ادامه تحصیل در رشته اتاق عمل می‌باشند، ولی در صورت تمایل به ارتقاء علمی و عملی خود با شرکت در کنکور کارشناسی ناپیوسته به عنوان پرستار در بخش یا اتاق عمل مشغول بکار می‌شوند. ولی با بررسی برنامه آموزشی کارشناسی ناپیوسته پرستاری مشاهده می‌شود که در این برنامه دروس تخصصی اتاق عمل ارائه نمی‌گردد و از سویی با مقایسه نمودن شرح وظایف پرستار اتاق عمل با کاردان اتاق عمل، تفاوت چشمگیری مشاهده نمی‌شود. درخواستهای ارسالی متعدد تکنسینهای اتاق عمل به دانشگاههای سراسر کشور مبنی بر فراهم نمودن امکان ارتقاء حرفه ای دال بر نیاز آنان به این ارتقاء می‌باشد. نظر سنجی و جلسات متعدد با جراحان گروه های مختلف دانشگاهی نیز بیان کننده نیاز آنان به همکاری با پرسنلی با دانش و مهارت بیشتر می‌باشد.

۵- چشم انداز رشته (Visson)

بر اساس این برنامه آموزشی در ۱۰ سال آینده همگام با پیشرفت سریع تکنیکهای جراحی و انجام اعمال جراحی روباتیک، فراگیران این رشته طبق استانداردهای انجمن جهانی تکنولوژیستهای جراحی آموزش خواهند دید. دانش آموختگان این رشته جایگاه خود را در عرصه های مختلف جراحی مشخص و تثبیت خواهند نمود و نه تنها به عنوان یک کارشناس

مسائل عمومی اتاق عمل بلکه به صورت اختصاصی نیز قادر به ارائه خدمات اثر بخش و مقرون به صرفه در جهت اعتلای سطح سلامت جامعه و بهبود کیفیت اعمال جراحی خواهند بود. و در سطح کشور و بین المللی مطرح خواهند شد.

۶- اهداف کلی دوره (Aims)

برنامه دوره کارشناسی ناپیوسته اتاق عمل به منظور تربیت افرادی متعهد و مسئول است که بتوانند همگام با گسترش و توسعه تعداد جراحی ها و تکنولوژی جراحی با ارائه بهترین خدمات منطبق با اصول علمی پیشرفته، پاسخگوی نیازهای بهداشتی درمانی جامعه باشند. لذا هدف از این دوره آموزشی ارتقاء دانش، نگرش و مهارت افراد (تکنولوژیستهای اتاق عمل) برای ایفاء نقش حرفه‌ای خود در زمینه‌های زیر می‌باشد:

- توانایی آماده سازی محیط اتاق عمل با تکنیکهای آسپتیک (ضد عفونی و استریل کردن) را داشته باشد.

- اصول صحیح پوزیشن دادن (وضعیت دادن به بیمار) را به کار برد.
- دید کافی از محل عمل در طول جراحی (با کمک رترکتورها، گازها و ساکشن) فراهم کند.
- تکنیکهای مناسب برای کمک به جراح در بند آوردن خونریزی را بداند.
- با پیش بینی نیازهای جراح به عمل جراحی سرعت بخشد.
- دانش لازم در مورد آناتومی و فیزیولوژی نرمال و پاتولوژیک داشته باشد.
- دانش لازم در مورد شرایط اورژانس داشته باشد.
- با رعایت نکات ایمنی اتاق عمل حافظ وسایل و تجهیزات اتاق عمل باشند و شرایط ایمنی برای بیمار و سایر افراد اتاق عمل فراهم نمایند.
- مهارتهای سازمان دهی داشته باشد.
- دانش و عملکرد کافی در مورد مفاهیم پایه مراقبت از بیمار و تکنیکهای جراحی داشته باشند.
- توانایی ایفاء نقش فرد اسکراب (دست شسته) را در همه اعمال جراحی پایه و اعمال جراحی تخصصی داشته باشد.
- رفتار پاسخگویانه و نگرش حرفه‌ای مورد انتظار از یک فرد در حرفه بهداشتی- درمانی را داشته باشد.
- دانش و توانایی لازم در مورد انجام مهارتهای مرتبط به فرد سیار را داشته باشند.

۷- نقش دانش آموختگان در نظام بهداشتی (Role definition)

دانش آموختگان می توانند در نقشهای مراقبتی، ارتباطی، پژوهشی انجام وظیفه نمایند.

۸- وظایف حرفه ای دانش آموختگان (Task analysis)

- وظایف حرفه ای در نقش مراقبتی

اگر چه نقش مراقبتی فرد سیار، کمک اول و فرد اسکراب (دست شسته) با یکدیگر همپوشانی دارد و کاملاً قابل تفکیک از یکدیگر نمی باشد ولی به طور کلی می توان نقشهای مراقبتی این افراد را به صورت زیر بیان نمود:

الف- وظایف حرفه ای به عنوان فرد سیار (Circulate)

آماده نمودن اتاق عمل، انتقال بیمار به اتاق عمل، کمک به وضعیت دادن به بیمار، ضد عفونی محل عمل، فراهم نمودن لوازم و تجهیزات اضافی لازم در طول انجام عمل جراحی و ارزیابی مداوم شرایط اتاق عمل و برآورده نمودن نیازهای تیم جراحی است

ب- وظایف حرفه ای به عنوان کمک اول جراح

فراهم نمودن دید مناسب جهت محل عمل برای جراح (با کمک رترکتورها، گازها و ساکشن)، همکاری در هموستاز (بند آوردن خونریزی)، پانسمان و سایر عملکردهایی که به جراح در انجام یک عمل صحیح همراه با نتایج مطلوب کمک می کند.

ج- وظایف حرفه ای به عنوان اسکراب (دست شسته) (STSR)

تکنولوژیستهای جراحی برای ایفاء نقش اسکراب (دست شسته) در سه سطح ۱، ۲ و ۳ فعالیت می کنند در سطح اول فرد وارد عملهای عمومی می شود و در سطح دوم می تواند در عملهای تخصصی تر ایفاء نقش نماید و در سطح سوم فرد در حوزه مدیریت نیز وارد می شود. به طور طبیعی تکنولوژیست اتاق عمل در یک وضعیت استریل در طول عمل جراحی عمل می کند، همچنین بسیاری از وظایف غیراستریل (وظایف فرد سیار) را نیز در طی یک روز کاری انجام می دهد. فرد اسکراب (دست شسته) در سه مرحله مراقبت از بیمار با حداقل نظارت اعضای تیم جراحی فعالیت می کند برخی از وظایف اسکراب (دست شسته) در هر مرحله از مدیریت بیمار عبارتند از:

الف) قبل از عمل جراحی

- آماده کردن اتاق عمل
- جمع آوری تجهیزات و وسایل لازم
- ایجاد و حفظ محیط استریل
- باز کردن وسایل استریل

- اسکراب (دست شسته) شدن و پوشیدن گان و دستکش استریل

- سازماندهی محیط استریل مورد استفاده

- شمارش موارد ضروری

- کمک به تیم جراحی در طول وارد شدن به محیط استریل

- آشکار ساختن محل عمل با شانهای استریل

(ب) در طول عمل

- حفظ محیط استریل

- دادن وسایل و تجهیزات به جراح و کمک جراح بر اساس نیاز آنها

- ارزیابی و پیش‌بینی نیازهای بیمار و جراح و فراهم نمودن موارد ضروری بر اساس نیاز

- شمارش موارد ضروری

- مراقبت از نمونه‌ها

- کاربرد پانسمان

(ج) بعد از عمل

- حفظ محیط استریل تا زمانی که بیمار انتقال داده شود.

- حذف وسایل و تجهیزات مصرف شده از اتاق عمل

- مراقبت و نگهداری از وسایل و تجهیزاتی که مجدداً استفاده می‌شود.

- انتقال بیمار جراحی شده از اتاق عمل به اتاق بهبودی.

- آماده سازی اتاق عمل برای بیمار بعدی

- وظایف حرفه ای در نقش ارتباطی

- ارتباط درمانی و آرامش بخش با بیماران

- ارتباط با اعضای تیم جراحی

- ارتباط با واحدهای مختلف اتاق عمل مانند آزمایشگاه، بانک خون، رادیولوژی، مهندسی

پزشکی، تجهیزات پزشکی و ....

- ارتباط با دفتر پرستاری و سیستم اداری بیمارستان

- وظایف حرفه ای در نقش پژوهشی

- مشارکت و همکاری با نظام سلامت در انجام پژوهش در زمینه های مختلف مربوط به حرفه

- بررسی و شناخت نیازهای مراقبتی و حمایتی بیماران در اتاق عمل از طریق همکاری با

اقدامات پژوهشی

- همکاری با سایر اعضای تیم سلامت در جهت انتشار و به کار گیری نتایج پژوهش

- بررسی و شناسایی مشکلات مربوط به حرفه

- نظارت و ارزیابی فعالیتهای انجام شده توسط گروه اتاق عمل و نتایج حاصل از آن
- نظارت و ارزیابی میزان دستیابی به اهداف

۹- استراتژی اجرای برنامه آموزشی

بر حسب نوع کلاس و تعداد دانشجویان، استراتژی آموزش تلفیقی از استاد محوری^۱ و دانشجومحوری^۲ است. که دارای مشخصات زیر می باشد:

- ادغام دروس تئوری و عملی و بهبود سطح مهارتهای دانشجویان در راستای پیشگیری از بیماریها و ارتقاء سلامت
- تداوم فعالیت دانشجویان برای اجرای سمینار، پروژه و کنفرانسهای مرتبط با رشته
- تقویت و توسعه سیستم اطلاع رسانی و ارتباط با مراکز علمی دنیا
- کمک به تامین حقوق بیماران و حفظ و ارتقاء سلامت آنان در حد مطلوب
- کاربردی نمودن رشته در زمینههای تحقیقاتی، تداوم آموزشها، پروژهها و ...
- ایجاد زمینه رقابتهای علمی برای دانش آموختگان رشته اتاق عمل
- ایجاد انگیزش برای دانش آموختگان مقطع کاردانی اتاق عمل

۱۰- شرایط و نحوه پذیرش دانشجو

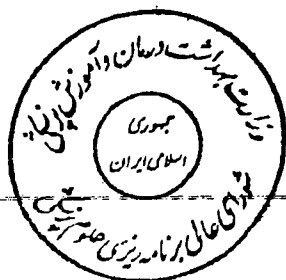
پذیرش دانشجو از طریق آزمون سراسری (آزمون کاردانی به کارشناسی ناپیوسته) و به صورت متمرکز خواهد بود. داوطلبین باید مشخصات زیر را داشته باشد:

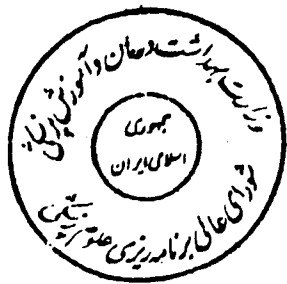
- مدرک تحصیلی مورد پذیرش: کاردانی اتاق عمل
- متقاضی می بایست از سلامت کامل جسمی و روانی برخوردار باشد.

- مواد امتحانی و ضرایب آن

مواد امتحانی و ضرایب دروس عمومی، پایه و تخصصی برای آزمون کاردانی به کارشناسی به شرح زیر می باشد:

معارف	ضریب ۱
ادبیات	ضریب ۱
زبان	ضریب ۱
فیزیولوژی	ضریب ۲
آناتومی	ضریب ۳

ضریب ۱

بیوشیمی

ضریب ۲

بیماریهای داخلی و جراحی

ضریب ۳

تکنیک و اصول کار در اتاق عمل

۱۱- رشته های مشابه داخل کشور

وجود ندارد.

۱۲- رشته مشابه در خارج از کشور

همانطور که اشاره گردید در سراسر دنیا برنامه اتاق عمل به دو صورت ارائه می شود: در حالت اول دانش آموختگان رشته کارشناسی پرستاری در یک دوره ۱- ۲ ساله برای ورود به اتاق عمل آموزش می بینند. در حالت دوم دانشجویان در مقطع کاردانی آموزشهای عمومی دوره اتاق عمل را می گذرانند و برای ایفای نقش به عنوان فرد سیار و اسکراب (دست شسته) آماده می شوند و سپس در صورت تمایل در یک دوره ۱/۵ - ۲/۵ ساله برای ایفای نقش به عنوان کمک اول جراح آماده می شوند. برخی از مراکز دانشگاهی که در حالت اول، دوره هایی برای این رشته ارائه می دهند عبارتند از:

-Mohawk college of applied arts and technology

-George brown college

-Algonquin college

-centennial college

-community college of Allegheny county

-Fanshawe college

و برخی از مراکز دانشگاهی که به صورت کاردانی دانشجویی پذیرند عبارتند از:

-Indiana county technology center adult education

-university of Minnesota crookston

-Madisonville community college

-southern Maine community college

- Western Nevada community college

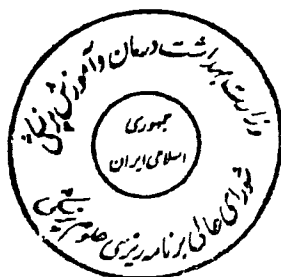
دانش آموختگان دوره های کاردانی که مدرک دانشگاهی آنان مورد قبول انجمن تکنولوژیستهای اتاق عمل می باشد می توانند در دوره های آموزشی ۱/۵ - ۲/۵ ساله مطابق برنامه این انجمن شرکت نمایند تا بتوانند موقعیت علمی و حرفه ای خود را در اتاق عمل ارتقاء بخشند. (این انجمن از سال ۱۹۶۹ در حال فعالیت می باشد)

۱۳- شرایط مورد نیاز برای راه اندازی رشته

شرایط مورد نیاز برای راه اندازی رشته کارشناسی ناپیوسته اتاق عمل طبق ضوابط شورای نظارت، ارزیابی و گسترش دانشگاههای علوم پزشکی کشور می باشد.

۱۴- شرایط دیگر (مانند بورسیه و ...)

وجود ندارد.

فصل دوم
مشخصات دوره برنامه آموزشی
دوره کارشناسی ناپیوسته
رشته اتاق عمل

نام دوره

کارشناسی ناپیوسته رشته اتاق عمل

طول دوره:

طول دوره کارشناسی ناپیوسته اتاق عمل و نظام آموزشی آن مطابق آیین نامه آموزشی دوره‌های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی است.

نام درس و تعداد واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی ناپیوسته رشته اتاق عمل ۶۵ واحد و به شرح زیر می باشد:

- درس عمومی ۹ واحد
- درس پایه، اختصاصی و کارآموزی ۴۴ واحد
- کارآموزی در عرصه ۱۲ واحد

- مجموع ۶۵ واحد

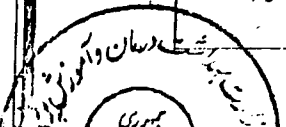

الف- جدول دروس عمومی دوره کارشناسی ناپیوسته رشته اطاق عمل

ردیف	نام درس	تعداد واحد	نظری (ساعت)	عملی (ساعت)	جمع (ساعت)	پیشنیاز
۱	یکی از دروس مبانی نظری اسلام	۲	۲۴	-	۲۴	-
۲	یکی از دروس انقلاب اسلامی	۲	۲۴	-	۲۴	-
۳	یکی از دروس تاریخ و تمدن اسلام	۲	۲۴	-	۲۴	-
۴	یکی از دروس آشنایی با منابع اسلامی	۲	۲۴	-	۲۴	-
۵	تربیت بدنی ۲	۱	-	۲۴	۲۴	-
۶	** جمعیت و تنظیم خانواده	۲	۲۴	-	۲۴	-
	جمع	۱۱				

** توضیح: در صورتی که دانشجو در دوره کاردانی درس جمعیت و تنظیم خانواده را نگذرانده باشد ملزم به اخذ دو واحد این درس در دوره کارشناسی ناپیوسته اضافه بر سقف واحدهای دوره می باشد.

گروه	عنوان درس	واحد	ساعت		
			نظری	عملی	جمع
مبانی نظری اسلام	اندیشه اسلامی ۱ (مبدا و معاد)	۲	۲۴	-	۲۴
	اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	۲۴	-	۲۴
	انسان در اسلام	۲	۲۴	-	۲۴
	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	۲۴	-	۲۴
انقلاب اسلامی	انقلاب اسلامی ایران	۲	۲۴	-	۲۴
	آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲	۲۴	-	۲۴
	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۲	۲۴	-	۲۴
تاریخ و تمدن اسلامی	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	۲	۲۴	-	۲۴
	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	۲۴	-	۲۴
	تاریخ امامت	۲	۲۴	-	۲۴
آشنایی با منابع اسلامی	تفسیر موضوعی قرآن	۲	۲۴	-	۲۴
	تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۲	۲۴	-	۲۴

ب- جدول دروس پایه، اختصاصی و کارآموزی دوره کارشناسی ناپیوسته اتاق عمل

کد درس	نام درس	تعداد واحد	نظری (ساعت)	عملی (ساعت)	جمع (ساعت)	پیشنیاز یا همزمان
۰۱	تشریح پیشرفته	۲	۲۶	۱۷	۴۳	-
۰۲	فیزیولوژی پیشرفته	۲	۳۴	-	۳۴	-
۰۳	ایمونولوژی	۲	۲۶	۱۷	۴۳	۰۲
۰۴	فناوری اطلاعات در اتاق عمل	۱	۹	۱۷	۲۶	-
۰۵	آمار حیاتی	۱	۱۷	-	۱۷	-
۰۶	روش تحقیق در اتاق عمل	۱	۱۷	-	۱۷	-
۰۷	زبان تخصصی	۲	۳۴	-	۳۴	-
۰۸	بهداشت روان در اتاق عمل	۲	۳۴	-	۳۴	-
۰۹	مقدمه ای بر تکنولوژی جراحی	۱	۱۷	-	۱۷	-
۱۰	آشنایی با وسایل و تجهیزات اختصاصی اتاق عمل و روشهای نوین آسپتیک	۲	۳۴	-	۳۴	-
۱۱	تکنولوژی جراحی در جراحی های گوارش و غدد	۳	۵۱	-	۵۱	۰۲ و ۰۱
۱۲	تکنولوژی جراحی در جراحی های زنان و اورولوژی (ادراری- تناسلی)	۲	۳۴	-	۳۴	۰۲ و ۰۱
۱۳	تکنولوژی جراحی در جراحی های اعصاب و ارتوپدی	۳	۵۱	-	۵۱	۰۲ و ۰۱
۱۴	تکنولوژی جراحی در جراحی های ENT، فک و صورت و چشم	۲	۳۴	-	۳۴	۰۲ و ۰۱
۱۵	تکنولوژی جراحی در جراحی اطفال	۱	۱۷	-	۱۷	۰۲ و ۰۱
۱۶	تکنولوژی جراحی در جراحی های پوست و سوختگی و پیوند	۱	۱۷	-	۱۷	۰۲ و ۰۱
۱۷	تکنولوژی جراحی در جراحی های قلب و عروق و تنفس	۲	۳۴	-	۳۴	۰۲ و ۰۱

ادامه جدول ب- دروس پایه، اختصاصی و کارآموزی دوره کارشناسی ناپیوسته اتاق عمل

کد درس	نام درس	تعداد واحد	نظری (ساعت)	عملی (ساعت)	جمع (ساعت)	پیشنیاز یا همزمان
۱۸	اصول پیشرفته مراقبت در اتاق بهبودی	۲	۳۴	-	۳۴	-
۱۹	مدیریت در اتاق عمل	۲	۳۴	-	۳۴	-
۲۰	فوریتها	۱	۱۷	-	۱۷	-
۲۱	اخلاق حرفه ای در اتاق عمل	۱	۱۷	-	۱۷	-
۲۲	کارآموزی اتاق عمل اورژانس	۲	-	۱۰۲	۱۰۲	۱۰ و ۰۹
۲۳	کارآموزی اتاق عمل اختصاصی	۳	-	۱۵۳	۱۵۳	۱۰ و ۰۹
۲۴	کارآموزی پیشرفته اصول مراقبت در اتاق بهبودی	۲	-	۱۰۲	۱۰۲	۱۸
۲۵	کارآموزی مدیریت در اتاق عمل	۱	-	۵۱	۵۱	۱۹
	جمع				۴۴	

ج- جدول دروس کارآموزی در عرصه اتاق عمل دوره کارشناسی ناپیوسته رشته اتاق عمل

کد درس	نام درس	تعداد واحد	عملی (ساعت)	جمع (ساعت)
۲۶	کارآموزی در عرصه ارتوپدی	۱	۵۱	۵۱
۲۷	کارآموزی در عرصه اعصاب	۱	۵۱	۵۱
۲۸	کارآموزی در عرصه ENT	۱	۵۱	۵۱
۲۹	کارآموزی در عرصه فک و صورت*	۱	۵۱	۵۱
۳۰	کارآموزی در عرصه چشم	۱	۵۱	۵۱
۳۱	کارآموزی در عرصه سوختگی و ترمیمی*	۱	۵۱	۵۱
۳۲	کارآموزی در عرصه زنان	۱	۵۱	۵۱
۳۳	کارآموزی در عرصه قلب و عروق*	۱	۵۱	۵۱
۳۴	کارآموزی در عرصه توراکس*	۱	۵۱	۵۱
۳۵	کارآموزی در عرصه اورولوژی (ادراری-تناسلی)	۱	۵۱	۵۱
۳۶	کارآموزی در عرصه اطفال*	۱	۵۱	۵۱
۳۷	کارآموزی در عرصه جراحی گوارش و غدد	۱	۵۱	۵۱
جمع		۱۲	۶۱۲	۶۱۲

توضیحات:

*دانشگاه هایی که امکان ارائه این دروس را به صورت کارآموزی در عرصه ندارند، واحد معادل این کارآموزی ها را به کارآموزی های در عرصه ارتوپدی، زنان، گوارش و غدد و اعصاب اضافه نمایند.

** کارآموزی در عرصه منحصراً در بخشهای آموزشی و با حضور مربی انجام می گیرد.

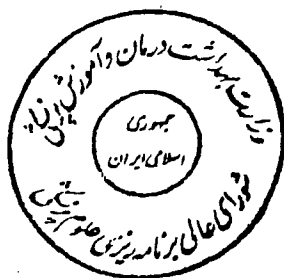

فصل سوم

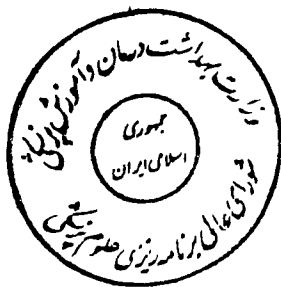
مشخصات دروس برنامه آموزشی

دوره کارشناسی ناپیوسته

رشته اتاق عمل

تشریح پیشرفته

کد درس: ۰۱

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری- عملی

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت تشریح ارگانها و سیستمهای مختلف بدن

شرح درس: در این درس دانشجویان ضمن آشنایی کاملتر با ساختمان های دستگاه های تنفسی، قلب و عروق و گردش خون، مغز و اعصاب، اسکلتی و استخوانی، ادراری و تناسلی، گوارش و کبد و مجاری صفراوی و طحال قادر خواهد بود به صورت کاربردی از دانسته های فوق در بالین بیمار استفاده نماید.

سرفصل دروس: الف- نظری: (۲۶ ساعت)

رئوس مطالب: - ساختار بدن انسان - سیستم اسکلتی - سیستم عضلانی - سیستم

عصبی - حس های ویژه - سیستم گردش خون: خون - سیستم گردش خون: قلب -

سیستم گردش خون: عروق - سیستم لنفاوی - سیستم تنفسی - سیستم گوارشی -

سیستم ادراری - سیستم تناسلی - سیستم غدد درون ریز

سرفصل دروس عملی (۱۷ ساعت)

نمایش قسمتهای مختلف بدن انسان بر روی چند مولاژ در مورد مطالب گفته شده در درس

نظری و با نظر استاد به صورت عملی تدریس گردد.

(ترجیحا این واحد عملی در اتاق تشریح ارائه گردد)

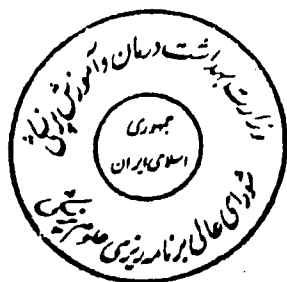
منابع اصلی درس:

1. *Hole's Human Anatomy & Physiology*, publisher McGraw-Hill, ISBN 0070272468
2. *Memmler's Structure and Function of the Human*, publisher Lippincott Williams & Wilkins, ISBN 078172113X
3. *Principle's of Anatomy and Physiology*, publisher John Wiley & Sons, ISBN 0471415014
4. *Marieb's Human Anatomy & Physiology*, publisher Pearson Benjamin Cummings, ISBN 0805349898
5. *Surgical Anatomy and Physiology for the Surgical Technologist*, Kevin B. and Paul Price, 2006

شیوه ارزشیابی دانشجویان: آزمون میان ترم ۲۰ درصد نمره، آزمون پایان ترم ۶۰ درصد

نمره. انجام تکالیف ۱۰ درصد نمره- شرکت فعال در کلاس ۱۰ درصد نمره

فیزیولوژی پیشرفته

کد درس: ۰۲

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت فیزیولوژی ارگانها و سیستمهای مختلف بدن

شرح درس: در این درس دانشجو ضمن آشنایی کاملتر با ساختمان های دستگاه های تنفسی، قلب و عروق و گردش خون، مغز و اعصاب، اسکلتی و استخوانی، ادراری و تناسلی، گوارش و کبد و مجاری صفراوی و طحال قادر خواهد بود به صورت کاربردی از دانسته های فوق در بالین بیمار استفاده نماید.

سرفصل دروس: (نظری ۳۴ ساعت)

رئوس مطالب: ۱- ساختار بدن انسان ۲- سلولها ۳- بافتها ۴- ارگانها ۵- سیستم پوششی ۶- سیستم اسکلتی ۷- سیستم عضلانی ۸- سیستم عصبی ۹- حس های ویژه ۱۰- سیستم گردش خون: خون ۱۱- سیستم گردش خون: قلب ۱۲- سیستم گردش خون: عروق ۱۳- سیستم لنفاوی ۱۴- سیستم تنفسی ۱۵- سیستم گوارشی ۱۶- سیستم ادراری ۱۷- سیستم تناسلی ۱۸- سیستم غدد درون ریز

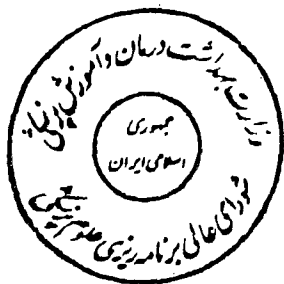
منابع اصلی درس:

1. *Hole's Human Anatomy & Physiology*, publisher McGraw-Hill, ISBN 0070272468
2. *Memmler's Structure and Function of the Human*, publisher Lippincott Williams & Wilkins, ISBN 078172113X
3. *Memmler's The Human Body in Health & Disease*, publisher Lippincott Williams & Wilkins, ISBN 0781721105
4. *Principle's of Anatomy and Physiology*, publisher John Wiley & Sons, ISBN 0471415014
5. *The Human Body in Health & Disease*, publisher Mosby, ISBN 0323013384
6. *Marieb's Human Anatomy & Physiology*, publisher Pearson Benjamin Cummings, ISBN 0805349898

شیوه ارزشیابی دانشجو: آزمون میان ترم ۲۰ درصد نمره، آزمون پایان ترم ۶۰ درصد نمره. انجام تکالیف ۱۰ درصد نمره- شرکت فعال در کلاس ۱۰ درصد نمره.

ایمونولوژی

کد درس: ۰۳

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری - عملی

پیش نیاز: همزمان با فیزیولوژی

هدف: آشنایی با ساختار و عملکرد سیستم ایمنی بدن انسان
شرح درس: در این درس با مکانیسمهای دخیل در شکل گیری پاسخ ایمنی بر علیه عوامل بیماریزا آشنا می شود و ضمن این آشنایی به ارزش کنترل دقیق این سیستم و درک بهتر از اصول و نحوه تفسیر آزمایشات ایمونولوژی و سرولوژیک آزمایشگاهی دست خواهند یافت

سر فصل دروس: الف- (نظری ۲۶ ساعت)

رئوس مطالب: ۱- مکانیسمهای عمومی دفاع (پوست و غشاهای مخاطی، مکانیسمهای دفاعی سیستمهای بدن، مکانیسمهای دفاعی بافتی و سلولی) ۲- مکانیسمهای دفاع ایمنی (ایمونولوژی، پاسخ ایمنی، ایمنی اکتسابی، منابع واکسن، هایپرسنسیوییتی، اصطلاحات مربوطه)

سرفصل دروس ب: عملی (۱۷ ساعت)

طی ۴ جلسه دو ساعته در آزمایشگاه موارد زیر به دانشجویان نشان داده خواهد شد: تعیین گروههای خونی، تست سازگاری خونی (کراس مچ و کاربرد آن)، تستهای کومبس مستقیم و غیر مستقیم و کاربرد آن

منابع اصلی درس:

۱- رضا، فرید حسینی و همکاران، ۱۳۷۶. مبانی ایمونولوژی چاپ اول. مشهد. آستان قدس رضوی.

2- Goldsy, RA., kindt, TJ., Osborne, BA. (2000 & 2003). immunology.

شیوه ارزشیابی دانشجویان: آزمون میان ترم ۲۰ درصد نمره، آزمون پایان ترم ۶۰ درصد نمره. انجام تکالیف ۱۰ درصد نمره - شرکت فعال در کلاس ۱۰ درصد نمره

فناوری اطلاعات در اتاق عمل

کد درس: ۰۴

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری - عملی

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با رایانه و کاربرد آن در ارتباط با حرفه و فعالیتهای آموزشی- پژوهشی

شرح درس: در این درس دانشجویان با کاربرد رایانه آشنا شده، قادر خواهد بود اطلاعات مورد نیاز را به آن وارد و برحسب نیاز از اطلاعات موجود در آن در ارتباط با حرفه اتاق عمل و سایر فعالیت های آموزشی و پژوهشی استفاده نماید.

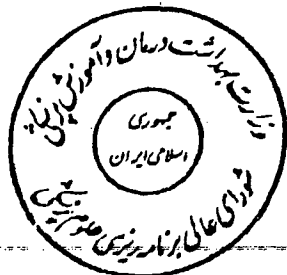
سرفصل دروس: (نظری ۹ ساعت، عملی ۱۷ ساعت)

رئوس مطالب: آشنایی با اصول کار با کامپیوتر و کاربرد آن در اتاق عمل شامل شناخت اجزاء یک کامپیوتر، کار با سیستم عامل ویندوز، کار با برنامه word ، اساس کار با اینترنت

منابع اصلی درس:

کتابهای ICDDL طبق نظر استاد مربوطه

شیوه ارزشیابی: آزمون میان ترم ۲۰ درصد نمره، آزمون تئوری پایان ترم ۵۰ درصد نمره و آزمون نمره عملی ۳۰ درصد نمره

آمار حیاتی

کد درس: ۰۵۰

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با اصول آمار جهت انجام تحقیقات در مسائل پزشکی و بهداشتی
شرح درس: در این درس با ارائه مطالب علمی در زمینه آمار از دانشجویان خواسته می شود یک سری داده های خام را دسته بندی نموده و به صورت جداول یا نمودارهای آماری نمایش دهند. و نتایج استخراج شده را با کمک شاخصهای مرکزی و پراکنندگی بیان نمایند. همچنین با انواع توزیعهای آماری و آزمون فرضیه آشنا می شوند.

سرفصل دروس: (۱۷ ساعت)

رئوس مطالب: آشنایی با اصول زیر: نحوه جمع آوری اطلاعات پزشکی و بهداشتی، روشهای نمونه برداری و برآورد حجم نمونه و پارامترهای مهم جامعه

منابع اصلی درس:

۱. اصول و روشهای آمار زیستی - تألیف دکتر وانگ، دانیال - ترجمه دکتر آیت الهی

- ۱۳۸۰.

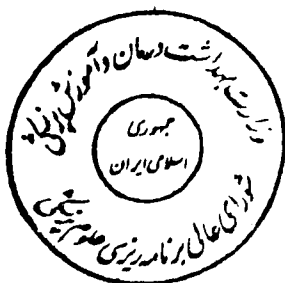
۲. روشهای آماری و شاخص بهداشتی - تألیف دکتر کاظم محمد، دکتر حسین ملک

افضلی. - اصول آمار زیستی - تألیف روزنه، ترجمه علی عمیدی.

شیوه ارزشیابی دانشجویان: آزمون میان ترم ۲۰ درصد نمره، آزمون پایان ترم ۶۰

درصد نمره. انجام تکالیف ۱۰ درصد نمره - شرکت فعال در کلاس ۱۰ درصد نمره

روش تحقیق در اتاق عمل

کد درس: ۰۶

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با روشهای متداول تحقیق در ارتباط با علوم پزشکی

شرح درس: در این درس دانشجویان با مفاهیم، اصول و روش های مختلف تحقیق آشنا شده، قادر خواهد بود گروه های تحقیق را در تهیه پرسشنامه تحقیقات، نمونه گیری، مشاهده، مصاحبه و اندازه گیری در انجام پژوهش های علمی، یاری نماید. و از بین مشکلات موجود در اتاق عمل یک مشکل را برگزیده و با انتخاب روش تحقیق مناسب به صورت گروهی یک طرح پژوهشی ارائه دهند.

سرفصل دروس: (۱۷ ساعت)

رئوس مطالب: - آشنایی با اصول زیر: تعریف تحقیق و واژه شناسی تحقیق، انتخاب موضوع، بیان مسأله تحقیق، تدوین اهداف، سوالات و فرضیه های تحقیق، انواع تحقیق، جامعه، نمونه و محیط پژوهش، روشهای گردآوری دادهها (پرسشنامه، مشاهده، مصاحبه و مقیاسهای اندازه گیری)، طرح تحقیق، مشخص کردن متغیرها، نمونه گیری، روشهای کنترل، اعتبار درونی و بیرونی تحقیق

منابع درسی: طبق نظر استاد مربوطه

شیوه ارزشیابی دانشجویان: آزمون میان ترم ۲۰ درصد نمره، آزمون پایان ترم ۶۰ درصد نمره. انجام تکالیف ۱۰ درصد نمره - شرکت فعال در کلاس ۱۰ درصد نمره

زبان تخصصی

کد درس: ۰۷

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی دانشجویان با متون و منابع علمی و واژه‌های رایج در جراحی و اتاق عمل و کسب توانایی درک مفاهیم به منظور بهره‌گیری از کتب و مجلات علمی پژوهشی و ارتقاء سطح دانش حرفه‌ای

شرح درس: در این درس متونی به زبان انگلیسی در ارتباط با جراحی و اتاق عمل در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد تا آنها بتوانند تمرینات مربوطه را انجام داده و کاربرد واژه‌ها را در جملات مشخص نمایند. به علاوه شناسایی انواع پاراگراف و تنظیم پاراگرافها به منظور درک مفهوم اصلی مطرح شده در هر پاراگراف آموزش داده می‌شود. ترجمه متون به فارسی و شناسایی واژه‌ها و معادل‌های آنها به فارسی نیز در این درس گنجانده شده است

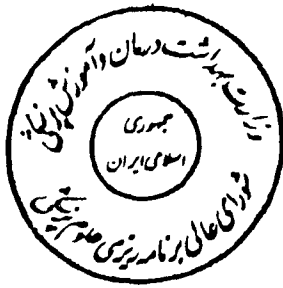
سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

رئوس مطالب: ۱- معرفی اختصارات پزشکی، جراحی و اتاق عمل متداول، پسوندها و پیشوندهای مصطلح در پزشکی ۲- آموزش نحوه استفاده صحیح از فرهنگ لغات ۳- آموزش نحوه خواندن متون علمی مربوط به جراحی و اتاق عمل با سرعتی مناسب و همراه با درک مفاهیم ۴- آموزش اصول ترجمه و خلاصه نویسی متون علمی مربوط به رشته ۵- آموزش خلاصه کردن فهرست گونه مطالب

منابع درسی: طبق نظر استاد مربوطه

شیوه ارزشیابی دانشجویان: آزمون میان ترم ۲۰ درصد نمره، آزمون پایان ترم ۶۰

درصد نمره. انجام تکالیف ۱۰ درصد نمره- شرکت فعال در کلاس ۱۰ درصد نمره

بهداشت روان در اتاق عمل

کد درس: ۰۸
تعداد واحد: ۲ واحد
نوع واحد: نظری
پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی و فراگیری مفاهیم پایه بهداشت روان و کسب مهارت در کاربرد آن در ارتباط با بیمار و خانواده وی

شرح درس: در این درس دانشجویان با مفاهیم بهداشت روان آشنا شده و قادر به بررسی نیازهای روحی و روانی بیمار و پاسخ‌گویی به این نیازها (با برقراری ارتباط درمانی با بیمار) در اتاق عمل خواهد بود.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

رئوس مطالب: - آشنایی با اصولی در: درک بیمار تحت جراحی، نیازهای جسمی، روحی و روانی بیمار

منابع اصلی درس: طبق نظر استاد مربوطه

شیوه ارزشیابی دانشجویان: آزمون میان ترم ۲۰ درصد نمره، آزمون پایان ترم ۶۰ درصد نمره. انجام تکالیف ۱۰ درصد نمره - شرکت فعال در کلاس ۱۰ درصد نمره

مقدمه ای بر تکنولوژی جراحی

کد درس: ۰۹

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با حرفه (تاریخچه، موقعیت کنونی و مهارت‌های شغل یابی)، ارتباطات حرفه‌ای و اصول عملکرد (گرفتن رضایت نامه، جابه جایی بیمار، ثبت)

شرح درس: در این درس در ابتدا دانشجو با جایگاه حرفه ای خود در اجتماع و ارتباط آن با سایر حرفه های پزشکی و پیراپزشکی آشنا می شود و سپس در تکمیل اصول مراقبت از بیمار در اتاق عمل که در مقطع قبلی آموخته است با مفاهیم جامعی پیرامون پذیرش و نقل و انتقال بیمار با تاکید بر مسائل قانونی و اخلاقی در اتاق عمل آشنا می شود

سرفصل: ۱۷ ساعت

رئوس مطالب: آشنایی با اصول زیر: ۱- توصیف شغل کارشناس اطاق عمل و حرفه های مربوطه ۲- ارتباطات حرفه ای ۳- مهارت‌های شغل یابی ۴- وجدان جراحی ۵- رضایت نامه برای عمل جراحی ۶- نقل و انتقال بیمار تحت جراحی ۷- انتقال و پوزیشن دادن به بیمار تحت جراحی ۸- مدیریت خطر

منابع اصلی درس:

1. *Surgical Technology for the Surgical Technologist*, publisher Delmar Learning, ISBN0766806626
2. *Surgical Technology for the Surgical Technologist: A Positive Care Approach*, Caruthers, et al Delmar Publishers (2000)
3. *Instructor's Manual to Accompany Surgical Technology for the Surgical Technologist: A Positive Care Approach* Junge, T Delmar Publishers (2000)
4. *Study Guide to Accompany Surgical Technology for the Surgical Technologist: A Positive Care Approach* Junge, T Delmar Publishers (2000)
5. *Berry & Kohn's Operating Room Technique*, publisher Mosby, ISBN 0323019803
6. *Alexander's Care of the Patient in Surgery*, by Rothrock. publisher Mosby, ISBN 0323016227
7. *Pocket Guide to the Operating Room*, publisher F.A. Davis, ISBN 0892692224

8. Gruendemann. Barbara J. Comprehensive Preoperative Nursing Volume 1. Jones and Bartleit 1995.
  9. Phippen, Mark.L. and wells, Maryann. Patient care during operative and invasive procedures. Sanders.2000.
  10. Hind, Martin and wicker, poul. Principles of perioperative practice. Churchill livingstone.2002.
  11. phippen , Mark.L.and wells' maryam .Patient care During operative and invasive procedures. Saunders.2000.
  12. Brunner &saudars . Medical surgical Nursing lippincott.2004.
۱۳. برینس . جی . پرستاری در اتاق عمل (روش و مراقبت) ترجمه دکتر قاسم

مقاره دهکردی، بشری، ۱۳۷۳.

۱۴. مجیدی علی، مهارت های بالینی کار در اتاق عمل، انتشارات بشری، ۱۳۸۴

شیوه ارزشیابی: شیوه ارزشیابی دانشجویان: آزمون میان ترم ۲۰ درصد نمره، آزمون پایان ترم ۶۰ درصد نمره. انجام تکالیف ۱۰ درصد نمره- شرکت فعال در کلاس ۱۰ درصد نمره

آشنایی با وسایل و تجهیزات اختصاصی اتاق عمل و روشهای نوین آسپیک

کد درس: ۱۰

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنایی با وسایل و تجهیزات اتاق عمل

شرح درس: در این درس دانشجویان با انواع وسایل و تجهیزات اختصاصی و پیشرفته اتاق عمل که در اعمال جراحی تخصصی و فوق تخصصی به کار می روند آشنا شده و طرز نگهداری، به کار گیری و استریل نمودن آنها را می آموزد.

سرفصل دروس: ۲۴ ساعت

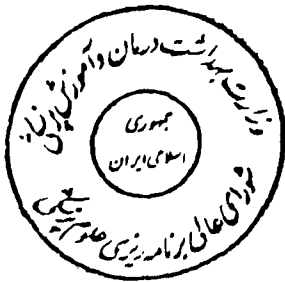
رئوس مطالب: تجهیزات ویژه: انواع و استفاده از تجهیزات ویژه (اندوسکوپ، وسایل برقی، لیزر، میکروسکوپ، دوربینها، مانیتورها و ...، درماتوم، وسایل آسپیراسیون و شستشو، وسایل کرایوترابی، تحریک کننده های عصب و... و روشهای نوین آسپتیک مربوط به هر یک از این وسایل و تجهیزات اختصاصی.

منابع اصلی درس:

1. *Instrumentation for the Operating Room: A Photographic Manual*, publisher Mosby, ISBN 081677823
2. *Identifying Surgical Instruments*, publisher (self-published) Brent Beckett
3. *Miltex Surgical Instruments Catalog*, published Miltex, Inc.
4. *Basic Surgical Instrumentation*, publisher W. B. Saunders, ISBN 072164211X
5. *Surgical Instruments: A Pocket Guide*, publisher W. B. Saunders, ISBN 0721678017

شیوه ارزشیابی دانشجویان: آزمون میان ترم ۲۰ درصد نمره، آزمون پایان ترم ۶۰

درصد نمره. انجام تکالیف ۱۰ درصد نمره - شرکت فعال در کلاس ۱۰ درصد نمره

تکنولوژی جراحی در جراحیهای گوارش و غدد

کد درس: ۱۱

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: یا همزمان با فیزیولوژی و تشریح

هدف: آشنایی با کلیات و مفاهیم بیماریها، آشنایی با کلیات و مفاهیم و تکنیکهای جراحی در جراحیهای گوارش و غدد

سرفصل درس: (نظری - ۵۱ ساعت)

شرح درس: در این درس دانشجو بیماریهای سیستمهای گوارش و غدد را که نیازمند جراحی است را می شناسد، و با اعمال جراحی مربوط به آن و مراقبتهای قبل و بعد از عمل آشنا می شود

رئوس مطالب: ۱ - آشنایی با اعمال جراحی مانند: ترمیم انواع فتق، اعمال جراحی پستان، لیگاسیون و استیپینگ وریدی، لاپاراتومی تشخیصی، جراحیهای مری، معده، روده کوچک، کولون، جراحیهای آنورکتال، کیسه صفرا، پانکراس و طحال، جراحیهای اندوسکوپیک، جراحیهای لاپاروسکوپیک، جراحیهای سر و گردن (پاراتیروئیدکتومی، تیروئیدکتومی و ...) و نقش کمک اول یا اسکراب (دست شسته) در این جراحیها - ۲ آشنایی با مراقبتهای قبل و بعد از هر یک از این جراحیها

منابع اصلی درس:

1. *Surgical Technology for the Surgical Technologist*, publisher Delmar Learning, ISBN 0766806626
2. *Surgical Technology for the Surgical Technologist: A Positive Care Approach*, Caruthers, et al Delmar Publishers (2000)
3. *Instructor's Manual to Accompany Surgical Technology for the Surgical Technologist: A Positive Care Approach* Junge, T Delmar Publishers (2000)
4. *Study Guide to Accompany Surgical Technology for the Surgical Technologist: A Positive Care Approach* Junge, T Delmar Publishers (2000)
5. *Berry & Kohn's Operating Room Technique*, publisher Mosby, ISBN 0323019803
6. *Alexander's Care of the Patient in Surgery*, by Rothrock. publisher Mosby, ISBN 0323016227
7. *Pocket Guide to the Operating Room*, publisher F.A. Davis, ISBN 080360033X
8. Gruendemann. Barbara J. *Comprehensive Preoperative Nursing Volume 1*. Jones and Bartleit 1995.